

Kartlegging av kompetanse og kapasitet ved Universitetet i Oslo (UiO)

16. januar 2019 (12:30-15:00), Universitet i Oslo.

Tilstede fra UiO: Sten Ludvigsen, Øystein Gilje, Cathrine Tellefsen, Merethe Frøyland, Hilde Madsø Jacobsen, Kirsti L. Engelsen. **Fra HVL:** Bjart Grutle og Liv Åse Solstad Hagland (referent)

Bakgrunn for møte:

Høgskolen på Vestlandet (HVL) har fått i oppdrag fra UDIR å være nasjonal koordinator for ordningen med desentralisert kompetanseutvikling i skolen (DeKomp). En del av dette oppdraget er knyttet til å kartlegge kompetanse og kapasitet ved de forskjellige UH institusjonene.

DeKomp: Kapasitet- og kompetansebygging ved UiO

Har etablert egen enhet for forskning, innovasjon og kompetanseutvikling i skolen (FIKS)

Universitetet startet arbeidet med å rigge organisasjonen for arbeid med DeKomp rett etter at Meld. St. 21 (2016-2017) kom. Det er opprettet en egen enhet ved Utdanningsvitenskapelig fakultet som skal koordinere arbeidet (FIKS). Enheten er organisatorisk plassert på fakultetsnivå. Administrativ stab kom raskt på plass og de er allerede godt i gang med arbeidet. Sten Ludvigsen administrerer enheten og rapporterer direkte til ledelsen. Øystein Gilje er faglig ansvarlig og Hilde Marie Madsø Jacobsen er administrativ leder. Enheten er i gang med å rekruttere 3 nye medarbeidere og regner med å ha disse på plass i løpet av våren. Det som her er gjort ble beskrevet som en "indre innovasjon i organisering".

FIKS har ikke det overordnede ansvaret, men koordinerer i dag tiltakene ved fem fakulteter. Sentralt i arbeidet pr. i dag er matematisk-naturvitenskapelig fakultet, særlig arbeidet med programmering i alle fag og prosjekter knyttet til naturfagsenteret. Kapasiteten er ulik i de ulike fakultet.

FIKS arrangerer fagdager, faglige frokoster, kurs og workshops. UiO er opptatt av å kople prosjektene i DeKomp opp mot andre aktiviteter (lektorutdanningen, FoU) og bruker også midler fra grunnbemanningen til å drifte enheten.

Enheten har laget egne nettsider. Det er et mål at disse skal bidra til erfaringsdeling og kunnskapsutvikling lokalt og regionalt, med nasjonal spredning, men også forskning på internasjonalt nivå.

Lenke til FIKS sine nettsider: <https://www.uv.uio.no/forskning/satsinger/fiks/>.

Forankring i ledelse, fagmiljø og forskning.

FIKS har jobbet en del med å skape forståelse og forankre arbeidet med DeKomp internt på universitetet – drevet “innenrikspolitik” på alle de berørte fakultet. At enheten ligger på fakultetsnivå, ser de på som en forutsetning for å lykkes. Det gir også mulighet for sømløs bevegelse i organisasjonen. I tillegg til at DeKomp skal bidra til intern innovasjon er de, som allerede nevnt, opptatt av at arbeidet skal føre til kunnskapsutvikling, forskning og publisering, nasjonalt og internasjonalt. UiO etterlyser et tydeligere forskningsgrunnlag og faglige føringer for tildeling av midler og prosjekter i ordningen, og mener disse bør ta utgangspunkt i arbeid med fagfornyelse. Hvilken kompetanse og faglige forutsetninger ligger til grunn for planlegging og tildeling av midler til prosjekter? Det ble etterlyst mer langsiktighet i finansieringen fra fylkesmannen.

Deltakelse i regionalt samarbeid, bidra til bedre forståelse for «partnerskap» og hva det vil si å jobbe «skolebasert»

UiO samarbeider i dag med tre regioner i Oslo og Akershus. Til nå er erfaringene gode. For å skape felles forståelse og bygge tillit, har de også jobbet en del direkte ut mot skoler. De trekker også frem et godt samarbeidet med 3 utviklingsveiledere som koordinerer skoleeierne i Akershus (Follo, Øvre og Nede Romerike).

Arbeid i partnerskap, har ingen entydig forståelse. For å sette seg inn i ulike faglige perspektiver omkring begrepet arrangerte de en oppstartkonferansen hvor de inviterte inn ekspertise fra internasjonalt profilerte forskere på området.

Det er også uenighet mellom fagmiljøer i Norge knyttet til hva som ligger i begrepet «skolebasert». Betyr det at UH skal direkte inn å jobbe på den enkelte skole eller er det mulig å tenke at dette også kan gjøres på andre måter? UiO tenker at dette kan gjøres på flere måter og arbeidet blant annet med å bygge gode støttestrukturer visuelt.

Bygger videre på gode erfaringer fra andre prosjekter.

UiO har lang erfaring med å tilby god etter- og videreutdanning til skolesektoren og bygger videre på dette. På møte ble ulike prosjekter presentert:

- **ProFag - hvordan kan programmering bidra til å styrke fagene?**

ProFag:U er etterutdanning i realfaglig programmering for ungdomstrinnet. Med faget i sentrum skal programmeringen bidra til styrking og utvikling av fagene naturfag og matematikk.

Erfaringene fra ProFag:U vil spille inn mot lektorprogrammet, PPU og dermed bli et samarbeid mellom ProTed og CCSE, to sentre for fremragende utdanning, på sikt. Til sammen 13. skoler (2 lærere fra hver skole) deltar.

I tillegg har vi utviklet ProFag: vgs og er klare for å ta dette ut som et Dekomp-prosjekt når vgs blir med i ordningen.

Mer om ProFag: <https://www.mn.uio.no/om/samarbeid/tilbud-skoler/kurt/kompetanseheving-skole/profag/index.html>

I Norge er det bare UiO som jobber med “programmering for fagenes skyld” på denne måten. I forbindelse med at programmering gjennom Fagfornyelsen er en kompetanse som skal inn i fagene, blir det viktig å finne metoder for å spre kompetansen til andre UH’er og lærerutdannere. Bør det opprettes stipendiater? Kan spredning skje etter modell fra realfagsløyper? Dette er viktige ting å få avklart.

- **Naturfagsenteret:**

Naturfagsenteret har en landsdekkende funksjon og ser nye muligheter som en del av UiO. De samarbeider med mange kommuner og har allerede startet opp med prosjekter knyttet til DeKomp (Asker kommune, Bærum kommune og Trondheim kommune). I tillegg til å støtte skolene i utviklingsprosjektene, er de opptatt av å dokumentere prosessen gjennom video og observasjoner i klasserommet. Stikkordene forarbeid – samarbeid - utprøving - etterarbeid skisserer en arbeidsprosess man opplever nyttig i kompetanseutvikling i lærergrupper.

Les mer om arbeidet og Naturfagsenteret arbeid med DeKom:

<https://www.uv.uio.no/forskning/satsinger/fiks/forskning-og-utvikling/index.html>

- **Arbeid med DeKomp og partnerskap i lektorutdanningen**

Lektorutdanningen ved UiO har lenge jobbet i partnerskap med skoler. I dag har de 18 universitetsskoler og over 100 praksisskoler. Sammen med UiT har de utviklet en modell for samarbeid med skoleeiere. Samarbeidet omfatter praksis, profesjonsutvikling og FoU. Samarbeidet har også hatt stor betydning for kvalitet i utdanningen, blant annet ved at flere nå ser på seg selv som lærerutdannere. Det er etablert systematiske rammer for «kunnskap inn», blant annet gjennom delte stillinger. I arbeidet legges det vekt på å bygge relasjoner og jobber systematisk med kunnskapsutvikling og spredning av kompetanse i fagmiljø.

Foruten prosjektene som ble presentert i møtet, har Institutt for lærerutdanning og skoleforskning også et prosjekt som finansieres gjennom DeKomp, VIST – Video to support excellence in teaching. I prosjektet filmes og analyseres lærernes arbeid i klasserommet. Målet er å videreutvikle lærernes bruk av støttestrukturer som modellering, strategier og tilbakemeldinger i deres undervisning. Prosjektet startet opp i 2017/2018 og er et samarbeid med Oslo kommune, Utdanningsetaten.

.....

Samarbeid mellom UH institusjoner, erfaring- og kompetansedeling.

I DeKomp samarbeider UiO med flere andre UH-institusjoner i regionen (Region Oslo Nord). De forskjellige institusjonene utfyller hverandre, men det finnes også en del utfordringer og dilemmaer som bør tas videre (skissert nedenfor).

Noen utfordringer og dilemmaer som bør tas videre:

- Trenger flere avklaringer i forhold til samarbeid i UH:
 - o Hvilken rolle skal de nasjonale sentrene ha i ordningen? Hvordan kople på andre lærerutdannere, spre kompetansen internt i UH?
 - o Hvordan dele/spre kompetanse som i dag er knyttet til små fagmiljø (eks. programmering i fag)?
 - o Det finnes aktører (blant UH-institusjonene) som selger tjenester. Det eksisterer derfor spenninger mellom å dele og å selge tjenester i DeKomp - hvordan forholde seg til dette?
- DeKomp krever en fleksibilitet det er utfordrende for UH-institusjoner å etterleve (blant annet fordi det tar lang tid å rekruttere). Det er behov for mer langsiktige planer og bedre økonomiske rammer for å bygge nødvendig kapasitet. Hvordan løse dette?

- Opplever ikke at prioriteringsmekanismene er gjennomsiktede i dag. Hvem vurderer tiltakene som meldes inn? Fungerer finansieringsordningen etter intensjonene? Veldig ulik erfaring og organisering.
- Viktig å følge med så ikke ordningen blir for byråkratisk, må gå gjennom for mange ledd før det blir endringer som angår eleven i klasserommet.
- Hvordan kople arbeidet med DeKomp på utlysninger fra forskningsrådet?
- Oslo som skoleeier har valgt å ikke inngå i samarbeidsforum med andre kommuner i DeKomp. Er dette i tråd med intensjonene med ordningen? (erfaringsdeling, nettverksbygging på tvers)